

3e Predikatie over Mattheüs 5:1, uitgesproken door ds. J.P. Paauwe op 23 januari 1955 te Den Haag

Gezongen: Psalm 45:1 en 2.

Gelezen: De Wet des Heeren; Mattheüs 5:1-16.

Gebod:

Doe ons door Uw genade, Heere, met eerbied voor U ons nederbuigen. Gij zijt God en niemand meer. Uit U en door U en tot U zijn alle dingen, en Gij hebt alles gewrocht, niet om onzentwil, maar om Uwszelfs wil.

Ach, doe ons zien en erkennen dat U toekomt de lof, de eer en de dankzegging, dat U waard zijt geëerd, gezocht en gevreesd te worden, en dat slechts zij gelukkig zijn, die voor U, onder alle omstandigheden des levens, naar het innerlijke en naar het uitwendige, uit de weg kunnen gaan.

Het leven, Heere, wij menen het te verstaan, maar wij verstaan het niet, dan voor zover Gij het ons schenkt, en dan zijn we nog maar moeilijke mensen, die hetgeen Gij werkt weinig tot zich laten doordringen. Was Uw werk niet onwederstandelijk, wij zouden allen sterven zoals we geboren zijn, als dwazen.

Gij hebt ons bewaard, zodat we nog zijn die we zijn, maar onder ons werd er ook één weggenomen. Morgen zal zij door de haren ter aarde worden besteld. Dat het voor hen een dag mocht zijn van behoefte aan U en aan Uw leiding in alle dingen.

Gedenk ons in deze ogenblikken en schenk ons wat we nodig hebben. Waarlijk, Heere, wij weten het niet, maar U weet het, en wanneer het U behaagt om ons als instrument in Uw hand te nemen, dan zult Ge ook wel iets schenken, een woord van Waarheid en van gezond verstand. Laat ons niet eisen. Laat ons ons evenmin verbeelden dat we dit of dat zouden nodig hebben. We hebben niets nodig dan voor U op de knieën des harten te vallen en U te prijzen.

Wil Uw Gemeente onderhouden. Wil haar nog uitbreiden, ook door onze geringe dienst. Wil zieken, stervenden en verpleegden gedenken. Ontferm U over de volkeren. Heere, er zijn nog altijd vele dingen die dreigen, blijven dreigen. Doe ons alle dingen in Uw hand zien, en geloven niet alleen dat Gij leeft en regeert, maar dat al wat Ge toelaat – dus doet, ofschoon op heilige wijze – maar strekken moet tot verheerlijking van Uw Naam en dienen zal tot heil van Uw volk.

Laat ons een weinig terugtreden, en een weinig inzicht hebben in de dingen die de dichter van de oude dag hebben doen zeggen: “Heilig zijn, o God, Uw wegen”.

Amen.

Gezongen: Psalm 45:3 en 4.

We zouden graag, mijn zeer geachte toehoorders, met u verder willen nadenken over het eerste vers van Mattheüs 5. Ge weet dat we al enkele malen voor deze woorden uw aandacht vroegen.

“En Jezus de schare ziende, is geklommen op een berg; en als Hij nedergezeten was, kwamen Zijn discipelen tot Hem”.

“Jezus de schare ziende”. Van alle kanten kwamen de mensen. Het was alsof onder Israël alle dingen zouden veranderd worden, alsof men verlaten had de sleuren valse dienst en er in de harten der mensen een honger gekomen was, niet naar brood, maar naar Waarheid. Dit verschijnsel had een gewoon, zondig mens wel hoogmoedig kunnen maken, maar de Heere Jezus was geen gewoon mens. Hij was wel een Mens, maar Hij was een rechtvaardig Mens. De zonde had op Hem geen vat; Hij stelde Zich er niet aan bloot. Hij was geborgen en Hij bleef geborgen in Zijn Vader.

Met ons is het anders. Tegenspoed is door ons niet te dragen; voorspoed nog veel en veel minder. Wij kunnen geen tegenspoed dragen. Bij het minste dat ons in de weg ligt, zijn we moeilijk, moeilijk voor onszelf, moeilijk voor onze naaste, ondragelijk somtijds. We zijn ongenaakbaar en we zouden willen dat alles en ieder voor ons week. Dat ligt in het woord: “Wijk van mij, want aan de kennis Uwer wegen heb ik geen lust” (Job 21:14). Zolang als een mens daarover geen schuldenaar voor God kan worden, is hij der verdoemenis onderworpen. Voor zulke mensen is in de hemel geen plaats. Ze zouden trachten daar alles in de war te brengen. Hun stem zou een vreselijk gekrijs zijn in het loflied der engelen en der volmaakte rechtvaardigen. Daarom is een weldaad hetgeen wij vinden in het artikel van de wederkomst van Christus op de wolken des hemels, waarin we vinden dat Christus bij Zijn wederkomst al Zijn en onze vijanden in de eeuwige verdoemenis werpen zal (Heid. cat. antw. 52).

Voorspoed maakt ons dartel. Het is de oorzaak dat we oppervlakkig leven, weinig of niet te doen hebben, niet met hetgeen we nóémen de dingen van Gods Koninkrijk, maar met die het zijn. Om met déze dingen te doen te kunnen hebben, moeten we bevindelijke kennis hebben, en ontvangen, van wat we vinden in Psalm 25, vers 7:

Gods verborgen omgang vinden
Zielen waar Zijn vrees in woont;
't Heilgeheim wordt aan Zijn vrienden,
Naar Zijn vreêverbond, getoond.

Voorspoed doet ons ál hogere eisen stellen. Als een mens enige voorspoed heeft of veel voorspoed, dan zou hij op dezelfde wijze moeten blijven leven: sober, eenvoudig, niet staande naar hoge dingen, maar zich voegende tot de nederige. Hij zou in ieder geval aan de benedenste rand van zijn stand moeten wonen en leven. Maar een mens wil

iets anders! Wat wil hij dan? Hij wil steeds hoger klimmen, om des te dieper te moeten vallen, en dat heeft dan ook plaats als geen waarachtige bekering volgt. Een waarachtige bekering is boete doen, berouw hebben, leed dragen, en naar de Heere vragen, de Heere kennen in al zijn wegen, opdat Hij (niet wij) onze paden recht make (Spr. 3:6).

Wat zijn we voor mensen? Wij zijn verwerpelijke mensen; wij zijn schuldige mensen; wij zijn verdoemelijke mensen, alleen maar in staat om moeite teweeg te brengen, moeite in ons hart en in ons gezin en ook in een wijdere kring.

De Heere Jezus was een rechtvaardig Mens. Wat dat betekent, kan ik u niet zeggen. Dat kan niemand u zeggen. We moeten dat maar zo aannemen uit Gods Getuigenis en zien of er ons iets van geleerd wordt.

Jezus was een rechtvaardig Mens. Hij leefde niet voor Zichzelf, maar voor Zijn naaste, en in de eerste plaats voor God. Hij was gekomen om ons te helpen, want bij alle schijn van kracht zijn we hulpeloos. Hij was gekomen om ons te helpen. Hij wist waar dit Hem op zou komen te staan. Hij kende de mens, en Hij wist dat van de mens voor Hem niets te verwachten was, maar Hij heeft Zich niet terug laten houden. Hij is gekomen onder ons mensen, gekomen in de wereld die in het boze ligt. En als het dan kwam, zoals Hij geweten had dat het komen zou, dan trok Hij Zich niet terug. Hij stond niet op tegen Zijn Vader. Hij verwierp ons niet. Hij haatte, dat is waar, onze zonden. Hij haatte al wat van ons is. Bij Hem deugde er van ons niets; Hij verwierp het; Hij kon en Hij wilde er niet mee te doen hebben. Maar óns heeft Hij niet gehaat. Hij heeft maar geroepen: “Kom toch!” “Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven” (Matth. 11:28). Met deze roep is Hij het land doorgegaan. Met deze roep is Hij Zijn leven geëindigd: “Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen” (Luk. 23:34). De dichter wiens woorden we gezongen hebben, heeft uitgeroepen: “Gij zijt veel schoner dan de mensenkinderen” (Ps. 45:3).

Vanaf welke tijd hebben wij dat ook uitgeroepen? Wanneer is dit begonnen? En hebt gij het na die tijd met groter verwondering uitgeroepen, en met dieper beschaamdheid, met hartelijker leedwezen, met meer veroordeling van uzelf en met een sterkere behoefte om Hem te mogen aankleven en Hem te mogen volgen? Draagt gij uzelf 's avonds, als u naar bed gaat, op? Vergewist u er zich van dat na iedere dag Jezus Christus de grond en de toevlucht van uw leven is? Als u opgestaan zijt, hoort het dan tot de eerste dingen dat ge u aan Hem geeft, onbepaald, zonder ook maar iets terug te houden, en zegt ge: “Zie, hier ben ik, Heere. Er is weer een dag begonnen. Ik weet niet waarvoor ik zal komen te staan, maar Heere, dat behoef ik niet te weten. Ik behoef niets te weten. Ik ben blij dat U alles weet. En nu stel ik mij in Uw hand voor deze dag, en ik bid met de dichter van de 25e Psalm: “HEER’, ai, maak mij Uwe wegen door Uw Woord en Geest bekend. Leer mij hoe die zijn gelegen, en waarheen G’ Uw treden wendt”?

Gezongen: Psalm 45:5 en 6.

De toestand onder het volk was in de dagen van de Heere Jezus Christus eigenlijk verschrikkelijk. Het heeft dan ook niet lang meer geduurd, nog een veertigtal jaren, en de tempel werd verwoest en het volk verdreven na ontzaglijke moordpartijen. Maar, toehoorders, ofschoon het uitwendig erg was – want men was zijn vrijheid kwijt, men leefde onder het juk van de Romeinen – naar het geestelijke was het nog erger. De tempeldienst was totaal verontreinigd; er werd gekocht en verkocht; geld werd er gewisseld. Uitwendig geschiedde dat, maar naar de onzichtbare kant geschiedde dit ook, want de voorgangers, die hier niet tegenop kwamen, waren allen brooddienaars, mensen die spraken: “Wie zal ons het goede doen zien?” (Ps. 4:7). Er was in de tempeldienst geen godsvrucht, maar politiek. Als een kerk gedegeneerd is, dan is daar politiek, geen godsvrucht. De leer was niet meer die der vaderen, die der profeten. De mensen bedrogen zich en ze werden bedrogen. De Heere Jezus Christus wist dat, Hij zag het, Hij verstond het. Waarlijk, Hij Die in staat was de Wet in haar geestelijke zin te verklaren, heeft het alles wel gezien. Met diepe deernis heeft Jezus de schare tot Zich zien komen “als schapen die geen herder hebben”. Er waren waarlijk herders genoeg. Er zullen in deze wereld altijd herders genoeg blijven, en toch heeft Christus de schare gezien zónder herders.

Hoe staan wij nu tegenover hetgeen ons omringt, tegenover de onzen, tegenover onze familieleden, en tegenover onze naaste in het algemeen? Legt u zich nu eens onmiddellijk deze vraag voor. Hoe staat gij, hoe sta ik, tegenover ons volk? En daartoe behoren dan zeker onze kinderen, ouders, vrouw of man. Wat is feitelijk onze levenshouding? Het antwoord op deze vraag hangt af van de vraag of wij onszelf hebben leren kennen. Want een mens die zichzelf niet heeft leren kennen, kan om te beginnen tegenover God niet goed staan, en wie tegenover Hem niet goed staat, kan tegenover zijn naaste weer niet goed staan; hij staat ook niet goed tegenover zichzelf.

Hebt gij uzelf leren kennen? Laat nu uw hele bekeringsgeschiedenis eens achterwege. Hebt gij uzelf leren kennen? Zo ja, dan verfoeit gij uzelf. Wanneer verfoeit gij dan uzelf? Niet in een gesprek onder elkander; dat heeft doorgaans niet veel te beduiden. Wanneer verfoeit gij uzelf? Zijt gij een zondaar geworden, een zondaar voor God? Ik kan het ook anders vragen: hebt gij bij uw zonden God gekregen? Hebt ge uw zonden gezien in het licht dat God is, want God is een Licht? Zo ja, dan hebt u zich diep vernederd, ofschoon naar uw gevoel niet diep genoeg. Met David zegt ge: “Ook zal ik mij nog geringer houden dan alzo” (2 Sam. 6:22). Hebt ge leren verstaan dat er een andere gerechtigheid nodig is dan die welke gij bezig zijt of bezig waart te stellen? Zo ja, dan is er niets waaraan u zich hebt kunnen vastklemmen of waaraan u zich vastklemt, welke schone schijn het ook moge hebben. De gestalte van uw hart is: “Geef mij Jezus, of ik sterf. Buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf.*

* Nicolaus Barentsonius (1609-1682). Voor het volledige gedicht zie bundel 1997-'99, blz. 239.

We zijn eropuit om wat te vergaderen. We moeten kunnen spreken van een verandering. We moeten kunnen spreken van een gezicht van Christus. We moeten kunnen spreken van een hartelijk gebed, van uitredding, enzovoort. En als wij dan van deze dingen kunnen spreken, dan zien we op onszelf niet met zoveel verontwaardiging, en we hopen dat het ten slotte blijken zal dat het goed is. En als nu een mens ziet dat het toch niet goed is, al heeft hij ook al verandering leren kennen, al heeft hij veel uitreddingen beleefd, en gebeden, gezucht, geklaagd en geweend, dan denkt hij: “Ach, waarop zou ik hopen?”, terwijl het dan juist de tijd is om te hopen, maar niet op hetgeen bij hem wordt gevonden of op hetgeen hij zou willen dat bij hem gevonden werd, maar op Hem Die ons aangeduid wordt als “het Lam Gods, Dat de zonde der wereld wegneemt” (Joh. 1:29).

Ik moet u zeggen dat u moet bidden om bewaard te mogen blijven voor uw eigen theologie, godgeleerdheid. Uw eigen theologie is uit de duivel, en ge zult ermee wegzinken waar de duivel leeft, als gij niet éénmaal God leert danken dat uw zonden én de openbaring van de Heere Jezus in het Woord, beide nodig waren om u zalig te maken.

Er was grote verwarring. Hoe zou het anders kunnen? Partijchap bloeide welig. Ieder meende dat hij gelijk had, zoals het altijd met de partijen is. De Waarheid was gehaat. Er was onder het volk een felle haat tegen de Waarheid. Men hield het ervoor dat de Waarheid het bederf was van land en volk, van kerk en maatschappij. Zo zag men de dingen. Men dacht en zei dat de Waarheid gevaarlijk was voor de tempeldienst. Tja, de mensen moeten toch iets uitwendigs hebben. Ze moeten buiten God iets hebben waaraan ze zich vast kunnen klemmen. Er werd geleerd onder het volk dat, als de Waarheid niet uitgeroeid werd, het volk zou worden uitgeroeid. Ge kunt dit vinden in Johannes 11, want ik wens u niets te zeggen dan wat op het Woord gegrond is. Het Woord is de enige bron van kennis, maar uitgelegd niet door onszelf, uitgelegd door de Heilige Geest.

Hebt gij toevlucht genomen tot Jezus? En liggen uw lasten nu op Hem, niet meer op u? Is in de grond uw slaafse vrees gedood? Ik zeg: “in de grond”; geheel wordt men daar niet van bevrijd. De vraag is of uw slaafse vrees in de grond weggenomen is. Zegt gij: “Mij kan geen onrecht geschieden. Al wierp de hele wereld mij uit, en al wilde niemand iets met mij te maken hebben, ik zou wensen dat ik mijn mond niet opendeed, en dit beken ik, dat als ik toch mijn mond opendeed, en ik had hier geen leed van, dat dit het bewijs zou zijn, dat ik geen genade bezit”?

Wat leert u in tegenspoed? Ik heb u gezegd in het begin dat tegenspoed doorgaans heilloze gevolgen heeft, maar niet altijd. Kunt u met uw ganse hart bekennen dat wanneer de Heere tegenspoed zendt, Hij nog meer Zijn liefde aan ons bekendmaakt dan wanneer Hij ons voorspoed geeft? Zegt uw hart dat? Als uw hart dat niet zegt, dan verstaat u de dingen van het Koninkrijk Gods niet of nog niet, en het is een bewijs dat u in uw tegenspoed nog niets geleerd hebt. Staat er niet in de Bijbel: “Hij kastijdt ons

tot ons nut; Hij geselt een iegelijken zoon dien Hij aanneemt” (Hebr. 12:10 en 6)? Nu moet ú maar antwoorden: is tegenspoed een zegen of een vloek? Voor de wereld is het een vloek, maar dat is wat de wereld “zegen” noemt ook. “Want wij vergaan door Uw toorn, en door Uw grimmigheid worden wij verschrikt” – dat geldt de onbegenadigde, maar ook de begenadigde – “Gij stelt onze ongerechtigheden voor U, onze heilijke zonden in het licht Uws aanschijns”. Ga de ganse Psalm maar door (Ps. 90), en ziet u maar eens wat u daarvan verstaat, wat u in uw leven van deze Psalm hebt leren kennen.

Hebt gij Christus omhelsd, en dat nadat Hij u omhelsd had? Ach, er zijn zoveel mensen die Christus omhelsd hebben. Zij hebben een dood ding omhelsd, een steen, geen leven. Ze zijn dezelfde gebleven; ze zijn dood gebleven in geestelijk opzicht; ze hebben zich vergist; ze hebben zich bedrogen. Daarom vraag ik u of Christus u omhelsd heeft, en of gij Hem daarna hebt omhelsd. “Door U, door U alleen” (Ps. 89:8 ber.). U moet nooit denken dat het goed zou zijn met een mens wanneer hij meent Christus omhelsd te hebben, zonder dat hij ervan overtuigd is dat Christus hem heeft omhelsd. Hebt u zich aan Hem gegeven, gegeven voor tijd en eeuwigheid, zodat u nu op Hem ligt, en zingt met de psalmist: “Die, hoe het ook moog’ tegenlopen, gestadig op Zijn goedheid hopen” (Ps. 147:6 ber.)?

Een begenadigde moet niet geloven dat hem het slechte zou kunnen treffen. Hij moet daar niet in geloven. Hij moet alleen maar geloven dat het goede hem niet alleen kan, maar ook zal beschikt worden. Dat is geloof, en het andere is ongeloof, slaafse vrees, eigenliefde, zonder liefde tot God. Is het uw begeerte om te volgen met een gesloten mond, met gesloten ogen, met voeten die door de almachtige kracht van Christus in beweging worden gebracht? Te volgen, altijd maar te volgen, en afgeweken zijnde terug te komen, te bekennen, en zo stil uw weg te gaan? Is dat alles, en nog meer, wat ik niet genoemd heb, uw wens? Het was de wens van de dichter van de 27e Psalm: “Eén ding heb ik van den HEERE begeerd, dat zal ik zoeken: dat ik al de dagen mijns levens mocht wonen in het huis des HEEREN, om de lieflijkheid des HEEREN te aanschouwen en te onderzoeken in Zijn tempel” (vs. 4), te aanschouwen en dan te onderzoeken, niet bij eigen licht en niet met eigen kracht, maar bij het licht en door de kracht des Heiligen Geestes.

Worden deze dingen bij u gevonden, dan weet u wat geluk is. Wat is het geluk? Het is zelfverloochening. Een begenadigde is nooit méér op zijn gemak dan in zijn moeilijkheden. De wereld, en de godsdienstige mens die in schijn gelooft, wil de moeilijkheden uit de weg hebben, en dan is hij klaar, dan gaat hij weer verder, en zijn oude, zondige, verwerpelijke en afschuwelijke leven wordt voortgezet. Een begenadigd mens is nooit méér op zijn gemak dan wanneer hij het moeilijk heeft. Toets u er maar aan, en geef ook uw naaste omgeving maar vrijheid om u te toetsen, en geef er God ook vrijheid toe.

Ach, de zaligheid is in Christus, lieve mensen, alleen in Hem. En als wij dan in

Hem geworteld en gefundeerd worden, dan leren wij de zaligheid kennen. En dat zal nooit geschieden buiten grote moeilijkheden om. Zo staat er wederom in de 90e Psalm: “en het uitnemendste van die is moeite en verdriet” (vs. 10). Moeite en verdriet zijn de beste dingen, niet in de hemel, maar hier. Zie dus nergens tegenop. Als er iets is waarvoor ik u zou moeten waarschuwen, dan is het dit dat God u zou overlaten aan uzelf. De dichter van de 119e Psalm zong: “Laat mij niet dwalen, HEER’; laat mij niet hulp’loos varen” (vs. 5 ber.). Want dan is het verschrikkelijkste lot voor u weggelegd: gij gaat onherroepelijk te gronde, naar lichaam en ziel, zo de Heere niet met u is.

Christus is het, en deze Christus wordt u aangeboden. Ge hoeft het maar met “ja” en “amen” te bezegelen, en ge bezit Hem, Christus is uw eigendom. “En die dorst heeft, kome; en die wil, neme het water des levens om niet” (Openb. 22:17).

Amen.

Gebed.

Heere, dat we U danken mochten dat, hoe gebrekkig ook, deze dingen nog konden worden gezegd. Ach, leer ons door middel van wat gepredikt is de ware grond van weldoen kennen. Leer ons onszelf kennen en het leven dat we begeren en niet zouden moeten begeren; én het leven dat door ons wordt verworpen en waarnaar we zouden moeten haken.

Leer ons U kennen en leer ons ook onszelf kennen. Leer ons de wereld kennen met haar gevaren. Leer ons de vorst der duisternis kennen met zijn list, en doe ons U zoeken, hartelijk, zoals de dichter van de oude dag het heeft mogen zeggen:

U zoekt mijn hart; mijn oog blijft op U staren;
Laat mij van 't spoor, in Uw geboôn vervat,
Niet dwalen, HEER’; laat mij niet hulp’loos varen.

Laat ons er niet tegenop zien wat te offeren, goed of gemak, vrede, valse vrede, maar laat ons bekeerd worden door Uw genade, en laat door het geloof in ons werken, krachtig werken en blijven werken, de drang om U te dienen en onze naaste bij te staan, met een geruste, met een onergerlijke consciëntie.

Laat ons door Uw genade, Heere, U prijzen en ook Uw werk, en laat ons buiten U en Uw werk niets verlangen.

Amen.

Gezongen: Psalm 45:7 en 8.

4e Predikatie over Mattheüs 5:1, uitgesproken door ds. J.P. Paauwe op 30 januari 1955 te Den Haag

Gezongen: Psalm 146:1, 2 en 3.

Gelezen: De Twaalf Artikelen des Geloofs; Mattheüs 5:1-16.

Gebed:

Doe ons, algenoegzaam en aanbiddeijk Opperwezen, eeuwig, enig en drie-enig God, uit Wie en door Wie en tot Wie alle dingen zijn, naderen tot U met diepe eerbied en met diep ontzag en met een diep verlangen naar U. De vervulling is alleen in U. Wij hebben veel begeerten en velerlei begeren. We worden er als door verscheurd, maar er is geen vervulling, er is nimmer voldaanheid. Het is altijd nog: "Geef, geef!" O, wat zijn wij dwaas, wat zijn wij ongelukkig dat we zo kiezen, zo leven.

Vergeef het ons dat we zo zijn. Vernieuw ons. Wees ons genadig, en verlos ons van het onze, en in de eerste plaats van onszelf. Zelf zijn wij de last, de grote last, last in betrekking tot onszelf, last in betrekking tot onze naaste, last in betrekking tot de ganse schepping.

Zo hebt Gij ons niet geschapen. Gij hebt ons goed gemaakt, maar wij hebben ons aan U ontworsteld en wij doen dat nog. En er is niemand die daarmee zal ophouden wanneer hij niet door U wordt ingewonnen, overwonnen en ingewonnen. Daarom is er ook een gebed: "Trek mij, wij zullen u nalopen. Bekeer ons en we zullen bekeerd zijn".

We worden in deze middag nu wederom geplaatst voor de dingen van Uw Koninkrijk, zo Gij althans ons schenkt ze uit te spreken. Wil dit doen. Wil ons geven te zeggen wat voor U en voor ons geweten verantwoord is. Met leugen of schijn zijn wij niet gebaat. Gij wordt er niet door verheerlijkt. Doe ons dan zeggen dingen die van eeuwige betekenis zijn, zeggen dingen die eenmaal alle getoetst zullen worden, en wil hiervoor plaatsmaken. Onze harten hunkeren naar iets. Dat ze mogen hunkeren naar U en naar Uw gerechtigheid.

Gedenk onze zieken, verpleegden, rouwdragenden. Wil Uw Gemeente niet uit het oog verliezen. Wil haar uitbreiden. Wil haar schenken nieuwe genade, telkens nieuwe genade. We hebben het gehoord: "Gij zijt het licht der wereld". Laat haar dit zijn. Laat haar een licht wezen. Als U zegt: "het licht der wereld", dan sluit dit in dat er buiten Uw Kerk nergens ter wereld licht te vinden is, dat er geen licht schijnt dan alleen binnen de muren van Uw Gemeente.

Wil het hart reinigen van ieder die tot Uw Gemeente behoort, en de geest zuiver maken. De bewegingen en beroeringen in de wereld zijn wederom vele en ernstig. Zo het mogelijk is, bewaar ons voor ineenstorting. Maar was het Uw welbehagen om haar te laten komen, doe ons aanbidden, en U volgen door het onbezaaide.

Amen.

Gezongen: Psalm 147:3 en 6.

Gij weet dat we meerdere malen gesproken hebben over het eerste gedeelte van het eerste vers van Mattheüs 5. Dit luidt: “*En Jezus de scharen ziende*”. Hierop volgen deze woorden:

“...is geklommen op een berg; en als Hij nedergezeten was, kwamen Zijn discipelen tot Hem”.

Het is bij deze woorden dat ik graag vanmiddag uw aandacht zou willen bepalen.

“...is geklommen op een berg”. De Heere Jezus heeft in de dagen van Zijn omwandeling op aarde gesproken op velerlei plaatsen. Soms bracht Hij het Woord in een huis of in de synagoge. Soms bevond Hij Zich bij Zijn prediking op het vlakke veld. Het is ook wel gebeurd dat Hij vanaf het schip sprak tot de schare. Hier vinden wij Hem op een berg. Wanneer de plaats voor de prediking van de Waarheid maar geschikt is, dan komt het er niet op aan waar of hoe deze plaats is. De omgeving of wat daar gevonden wordt, moet het niet goedmaken, behoeft het ook niet goed te maken.

De roomsen – die de Waarheid niet hebben, maar haar onderdrukken – versieren hun kerkgebouwen, en zij doen dit omdat ze de schoonheid van de dienst van een drie-enig God niet kennen. Als de Waarheid er maar is, dan is het goed. Het is immers zoals de Heere Jezus gezegd heeft: “De Waarheid zal u vrijmaken” (Joh. 8:32). Waar Waarheid is, daar is God, daar zijn de engelen, daar is de Kerk, de triomferende in de hemel, de strijdende op de aarde.

Wat moet er dan gepredikt worden? Christus! Niet anders, nooit anders dan Christus. Christus heeft het. Door Hem is de zaligheid verworven, door Zijn lijden en sterven, door Zijn gehoorzaamheid tot de dood, ja, tot de dood des kruises. En wie Hem bezit, wie Hem aanschouwt, die is bezitter geworden van het eeuwige leven. Hij heeft het. En daarom wordt er in de Heilige Schrift zo de nadruk gelegd op het geloof, en is er door de predikanten die daartoe van God geroepen waren, zo gedurig en ernstig gepredikt over het geloof. Want het geloof is het oog dat we moeten hebben om Christus te zien, en de hand die we moeten bezitten om Christus ons toe te eigenen, en de voet om tot Hem de toevlucht te nemen, en de mond om Hem te eten, Zijn bloed te drinken, en het hart om Hem in zich op te nemen.

Bij de prediking van Christus behoort de onderwijzing van de Wet. Want niemand kan van Christus een Godverheerlijkend en zielzaligend gebruik maken, als hij niet voor God geworden is wat hij van nature is, als hij de werkelijkheid die bij hem gevonden wordt, niet heeft leren kennen, als hij geen zondaar geworden is.

Velen vinden dat het bij hen niet goed gaat. Ze hebben híerover te klagen en dáár-over te klagen, en ze zouden zo graag willen dat het eens anders werd: konden ze eens

hartelijk bidden, verstonden ze wat meer van de Waarheid, hadden ze niet zo'n last van de zonde. Maar, toehoorders, dat is alles misgetast. Hoe zondiger en hoe ellendiger de mens zichzelf ziet, des te meer is het voor hem tijd, niet om bij zichzelf iets te verbeteren, maar om in zijn nood Christus aan te grijpen.

Er zijn ook wel mensen die denken dat hun zonden te veel en te groot zijn. Ze houden het ervoor dat er één zonde is die hen buitensluit. Er is geen enkele zonde die buitensluit, behalve dan de zonde tegen de Heilige Geest. Maar hij die deze bedreven heeft, tobt er niet over. Het bloed van Jezus Christus reinigt van alle zonde (1 Joh. 1:7). Dat er zonden zouden zijn waarvoor geen vergeving is, dat maakt de duivel u wijs. God zegt dat niet. Hij zegt: Al waren ze als scharlaken, als karmozijn, het zal alles worden wit gemaakt, het zal alles worden uitgedelgd (Jes. 1:18). De vernieuwing, de vrede en de blijdschap zullen door de zonden niet worden tegengehouden. Christus heeft gezegd dat Hij gekomen is om te roepen zondaars tot bekering (Matth. 9:13).

En nu is de Wet, de kennis van de Wet, het middel waardoor de Heilige Geest een mens tot zondaar maakt. Neemt ge de Wet wel eens in uw hand? Gaat ge haar wel eens na van gebod tot gebod? Hoe is dat eigenlijk met u? Ziet de binnenkamer u veel? Hebt ge een drang naar afzondering? Gebruikt ge ijverig de middelen? Is er een alarmgeroep bij u? Vlucht tot Christus als ge geen raad weet. Zijn Naam is Raad, Vredevorst, sterke God, Vader der eeuwigheid (Jes. 9:5).

“En Jezus de schare ziende, is geklommen op een berg”. “...is geklommen op een berg”. Hij had het voornemen om te prediken, het Evangelie bekend te maken, de geestelijke zin van de Wet bloot te leggen. Toehoorders, van een predikant wordt gezegd dat hij optreedt: “hij is ergens opgetreden” of: “hij zal optreden”. Om dit te kunnen doen, moeten er drie zaken aanwezig zijn.

De eerste is: hij moet weten dat het Gods wil is dat hij het doet. En dit vereist een leven des geloofs, een leven van gebed.

In de tweede plaats moet hij de dingen verstaan, en hij moet weten dat hij ze verstaat. Want hij moet voor de Gemeente staan als een koperen muur en als een vaste stad (Jer. 1:18). Hij moet dus zichzelf hebben leren kennen. Hij mag geen vreemdeling zijn in het leven, in het zondige hart, in de uitgangen van het hart. Hij moet zijn hart kennen. En het moet niet mogelijk zijn dat hij van zijn toehoorder, of van iemand die hij ontmoet, iets hoort dat hij zelf niet verstaat. Wat het geestelijke aangaat, moet hij alles weten. Hij moet dus Christus kennen. Kennis van Christus en de zelfkennis gaan altijd samen. Als een mens Christus niet kent, dan is er altijd nog iets dat hij vasthoudt. Wat dit is, dat heeft hij te onderzoeken. Meestal is het de eigengerechtigheid die hij omklemt. Als er niets meer was dat hij vasthield, ook geen eigengerechtigheid, niets meer, dan zou hij direct behouden zijn, onmiddellijk. Christus zou tot hem komen, en dan zou hij ook tot Christus komen. Dit is een groot geheim, en wie dit geheim niet verstaat, die kan niet prediken. Ik zeg niet dat God door de prediking van een onbegenadigd iemand niet kan werken. Hiermee heb ik niets te maken. De

Almachtige hebben wij geen perk te stellen. Maar een onbegenadigd iemand kan niet preken. Een predikant moet weten wat er gebeurt wanneer Christus Zich openbaart. Hij moet dit kunnen verhalen van stuk tot stuk. En hij moet dat zó doen, dat ook de zwakste in het geloof zich dan nog niet buitengesloten voelt, en dat degene die meer gevorderd is in het geloof, niet kan zeggen dat het dat niet is.

In de derde plaats moet hij in staat zijn om de “casus conscientiae”, de gemoedsgevallen, te behandelen. Hij moet deze gemoedsgevallen verstaan. Hij moet ieder die met moeite zit om het geestelijke, kunnen begrijpen en van raad kunnen dienen.

Hij moet tot geen stand behoren, noch tot een hogere, noch tot een lagere. Een predikant moet tot geen stand behoren. Hij moet zich laten leiden, met Paulus kunnen zeggen: “Ik acht op geen ding, noch houd mijn leven dierbaar voor mijzelf” (Hand. 20:24). Hij moet er alles bij ingeschoten zijn. En van al zijn zonden en afwijkingen moet hij terugkomen, belijdenis doende voor de Heere, en dit moet hij eigenlijk dagelijks doen.

Gezongen: Psalm 119:79 en 80.

“*En nedergezeten zijnde*”, enzovoort. De Heere Jezus was vol van deugden. Hij was een zachtmoedig Mens, een rechtvaardig Mens, een wijs Mens, een teerhartig Mens. Hij was een onzondig Mens. Hier zien wij Hem Zijn eenvoud aan den dag leggen. Hij ging maar zitten; Hij ging maar op de berg zitten.

Er zijn tweeërlei deugden, en deze moet men goed onderscheiden. Er zijn heidense deugden en er zijn christelijke deugden. De christelijke deugden zijn feitelijk *alleen* de deugden. Ze zijn de kenmerken en de vruchten van een waarachtig geloof. Waar geen geloof is, daar is geen christelijke deugd. Eerst het geloof – vergeet dat niet – eerst het geloof, eerst de vereniging met Christus.

Christus wordt ons aangeboden. Op deze aanbieding moet worden gelet. Men doet dit niet, nietwaar? Men doet het weinig. Voor weinige mensen is het ongeloof een zonde geworden. Ze hebben wel zonden, maar onder deze is niet het ongeloof, terwijl het ongeloof de ergste zonde is, na de zonde tegen de Heilige Geest. Het ongeloof is de oorzaak dat er niets goeds aanwezig is, geen God, geen vergeving van zonden, geen vernieuwing des harten, niets. Door het ongeloof sluit de mens alles buiten, en zo blijft zijn ziel een donkere plaats, zonder het waarachtige licht, zo ellendig, zo verwerpelijk, zo schuldig.

Als men let op de aanbieding, dan kan men niet nalaten haar te omhelzen, want het gezicht van de aanbieding veroorzaakt het geloof. En door het geloof wordt de aanbieding omhelsd, Christus in de aanbieding, en de aanbieding in Christus. En wanneer iemand dit gedaan heeft, dan begint hij te onderzoeken wat God van hem wil. En zo komen dan de christelijke deugden. U kunt het zien in de bekering van Saulus van Tarsen. Niet zodra is hij neergeworpen, is de Heere tot hem gekomen, of hij doet deze

vraag: “Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal?” (Hand. 9:6). En zolang de mens niet in staat is om door geloof dit gebed te doen, heeft hij na te gaan wat er van zijn geloof is. Christus door het geloof omhelsd... en dan de vraag: “Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?” Want als een mens gelooft, dan heeft hij zichzelf verloren en Jezus verkozen, niet alleen om hem zalig te maken van de zonde, maar ook van de schuld en van de verschrikkelijke heerschappij van de zonde. Dan is Christus hem alles geworden. Breid dit in uw overdenking uit en zie wat daarvan bij u gevonden wordt.

“En nedergezeten zijnde, kwamen Zijn discipelen tot Hem”. “...kwamen Zijn discipelen tot Hem”. Van wie zijt gij een discipel? Discipel – dat weet u wel – betekent leerling. Van wie zijt gij een discipel? Geeft u op deze vraag eens een antwoord. Van nature – dus wanneer en zolang als u zonder genade zijt – zijt u een leerling van de duivel. Schrik er niet voor terug dit als waarheid te erkennen, want het is een eeuwige waarheid, waarbij u en ik eenmaal zullen staan voor de rechterstoel van Christus, gekomen zijnde op de wolken des hemels. Van nature hebben we de duivel tot leermeester.

Hoe komt het dat een mens geen vastheid heeft? Hoe komt dat? Wat is de reden waarom ieder zich blootgesteld ziet – of zou moeten zien – aan alle wind van leer (Ef. 4:14)? Dit is het: men heeft de rechte Leermeester niet, Christus is de Leermeester niet. Zodra Christus de Leermeester is geworden, komt er in het hart vastheid en is men niet meer blootgesteld aan alle wind van leer.

Ik dacht een dezer dagen het volgende. Een mens kan iedere godsdienst aannemen. Hij kan ook elke godsdienst verwerpen. Hij is tot deze dingen volkomen in staat. Hoe velen hebben niet gedurende kortere of langere tijd ook onder onze prediking vertoefd? Afgeweken, losgelaten! Hoe komt het dat ze zo hebben gehandeld? Geen vastheid, blootgesteld aan alle wind van leer. Men begint het eens en men houdt dan ook weer op. En zo zijn er honderden, ja veel meer dan honderden die als gij onder deze prediking geweest zijn, en er al lang niet meer zijn. “Hoe is het met de dominee, mevrouw?”, vraagt de besteller van de post. “O, kent u dan de dominee? Hebt u hem wel eens gehoord?” “Ja, dertig jaar geleden”. Maar dit heb ik eigenlijk niet gedacht. Ik heb wat anders gedacht. Ik zei dan dat een mens iedere godsdienst kan aannemen. Een protestant kan rooms worden en omgekeerd. Hij kan sciëntist* worden. Hij kan zich aansluiten bij de soefibeweging**. Hij kan een leerling worden van Krishnamurti***, ofschoon ik van deze man nooit meer hoor, enzovoort. Maar het christendom, de christelijke religie, Christus, God in Hem, kan niemand aannemen. En al

* Het sciëntisme verwacht van de beoefening der wetenschap de oplossing van alle problemen en mysteries.

** De soefibeweging stelt dat alle godsdiensten een kern gemeen hebben (het universele in alle religie, algehele broederschap) en streeft naar zelfverlossing.

*** Krishnamurti was een Indiase geestelijke leraar, die stelde dat door de bewustwording van zichzelf, door het individu het probleem der wereld zijn oplossing zal vinden.

zwoegde men heel zijn leven om dit te doen, het zou niet gelukken. Is dit geen bewijs van de waarachtigheid van onze christelijke religie, van de waarachtigheid van hetgeen wij prediken? Is er klaarder bewijs te vinden, en maakt dit ene bewijs alle andere bewijzen niet overbodig? Onze christelijke religie is uit God. En Hij wil alleen verheerlijkt worden in Zijn eigen werk. En daarom wordt door Hem, als een Soeverein, dezen het geschonken en anderen het onthouden. En Zijn Kerk zal Hem daar eeuwig voor loven, danken en prijzen.

Men moet dus discipel van Christus *gemaakt* worden. En niemand moet zich verbeelden dat hij, wanneer hij Christus niet heeft aangenomen, graag zou willen leren. Hij vergist zich. Hij behoudt de “bedekselen der schande”, 2 Korinthe 4 (vs. 2), en hij weigert zich te laten ontdekken. En hij zegt, hoe moeilijk hij het ook somtijds heeft: “Spreekt tot ons zachte dingen, schouwt ons bedriegerijen” (Jes. 30:10), want het is alles bedrog bij ons. En als u eenmaal in aanraking met God komt, dan zult u dit zien en geloven. U zult zien en geloven dat het bij ons alles bedrog is. En als u nu vraagt: “Wat nu?”, dan is ons antwoord: ten eerste kunt ge niets beginnen, maar in de tweede plaats wilt ge ook niets goeds beginnen. En dit behoort ook al tot de bedekselen der schande dat een mens dit anders voorstelt. Maar dit kan ik u wel zeggen, dat God machtig en gewillig is om een bij zichzelf wanhopend zondaar uitkomsten te geven, uitkomsten waarvan de ondervinding ons in diepe verslagenheid en met grote droefheid doet neervallen. En het is alleen God Die een mens discipel maakt van Christus.

En nu heb ik u de vraag gedaan: zijt u een discipel van Christus? Ga het eens na, onderzoek het eens, want daar is veel aan gelegen. Want nog eens, is een mens geen discipel van Christus, dan is hij het zeker van de duivel. En deze zal niet rusten voordat hij hem door zijn onderwijs geheel te gronde gericht heeft. O, weet u wel dat u aan zo grote gevaren blootgesteld zijt? Weet u dat wel? Deze dingen moeten overdacht worden, diep overdacht. Doet u dat? Overdenkt u diep deze dingen? Kinderen, jonge mensen, ouderen, op leeftijd gekomenen, overdenkt u deze dingen dagelijks, gedurende uw gehele leven? Als u dit niet doet, dan komt er natuurlijk nooit iets goeds van. Dan zijt gij een oppervlakkig of althans onverschillig mens, en gij zijt als Gállio: gij trekt u geen van deze dingen aan (Hand. 18:17). Maar dit overdenken moet zo geschieden dat men verstaat dat al zijn belangen – tijdelijke en eeuwige, stoffelijke en geestelijke – al zijn belangen betrokken zijn in hetgeen hij overdenkt. En als een mens het zo ziet, als hij zegt: “Ik móét ze leren kennen. Ik móét deze dingen leren kennen. Blijf ik erbuiten, dan kom ik om”, dan komt er een alarmgeroep tot God, en dan zal God hem wel vinden in eenzame plaatsen – een alarmgeroep tot God. En dit alarmgeroep tot God moet hem laten doen wat Ruth gedaan heeft. Er staat van deze vrouw dat haar thuisblijven weinig was (Ruth 2:7). Ruth was een ijverige vrouw geworden. En als er alarmgeroep is bij iemand, dan is hij een ijverig persoon geworden.

Wat kan men zich afsloven in en voor zijn tijdelijke bezigheden, nietwaar? En wat doet men voor *deze* dingen? Als het eens niet goed gaat, of als het maar dreigt niet goed

te zullen gaan in betrekking tot het tijdelijke, wat kan een mens dan toch daarover in zitten! Hij laat het hoofd hangen, hij is niet te spreken, en hij klaagt. En is het nu al goed gegaan met het geestelijke? Wat een verschrikkelijke toestand, wanneer men zo zijn weg en gang kan gaan, terwijl het met het geestelijke in het geheel niet goed is. Wat een verschrikkelijke toestand! Wat waagt een mens niet. Hij staat aan de rand van de afgrond, en het is zo dat hij elk ogenblik daarin storten kan. Het kan ook anders gaan, nietwaar? Hij kan een ziekte krijgen, een ernstige ziekte, een pijnlijke ziekte.

Ja, en bij deze rusteloosheid waarover ik sprak, bij deze ijver, moet men nu leren zichzelf zó te kennen, zó te zien dat men van zichzelf geen verwachting meer heeft, dat het stuk van zalig worden aan zijn kant een onmogelijke zaak wordt. Wanhopen moet hij aan zichzelf, aan zijn naaste, aan de Wet en aan de kennis van het Evangelie die hij mocht hebben. En hem moet geschonken worden Christus te zien als de uitkomst, en tot Christus te vluchten, last en leven in Zijn hand te stellen, te zeggen met de dichter van de 39e Psalm: “En nu, wat verwacht ik, o Heere? Mijn hoop, die is op U” (vs. 8). Hem moet men dan volgen, zich aan Zijn voeten neerzetten met gedurige en vurige gebeden, het alles op Hem laten aankomen in leven en in sterven – als het gaat om geestelijke dingen, maar ook als het gaat om stoffelijke dingen, alles op Hem laten aankomen – en zo iets leren van de waarheid van de woorden: “De Waarheid zal u vrijmaken” (Joh. 8:32), vrij, vrij om te kunnen zeggen tegen zijn naaste: “Dít, dít is het, en niets anders is het”. “Want het Woord Gods” – dat men dan toch heeft leren kennen als men genade bezit – “het Woord Gods is levend en krachtig, en scherpsnijdender dan enig tweesnijdend zwaard, en gaat door tot de verdeling der ziel en des geestes, en der samenvoegselen en des mergs, en is een oordeler der gedachten en der overleggingen des harten” (Hebr. 4:12).

Dit betekent niet dat alles met groot en zwaar onweer moet gepaard gaan. Deze conclusie moet u niet hieruit trekken. Maar het wil zeggen dat als de Waarheid in het hart komt, er dan onmiddellijk een scheiding in het hart is waardoor we zien: dit is Waarheid, dat is leugen. In hetzelfde ogenblik waarin de Waarheid in het hart komt, leert men onderscheiden. En deze kennis gaat nooit weg. Als zoiets plaatsheeft op twintigjarige leeftijd en men is tachtig jaar geworden, deze kennis is niet weggegaan. Deze kennis is eeuwig, onlosmakelijk van Christus, Die Zichzelf nooit losmaakt van degene tot wie Hij gekomen is.

En als u uw staat wilt onderzoeken, dan moet u vooral het onderzoek doen zijn ten aanzien van deze dingen. En als God u geleerd heeft te onderscheiden, dan zal Hij u ook wel zeggen – in de mate waarin het Hem behagen zal – dat u een van God geleerde zijt. Maar als de scheiding in uw hart niet gewerkt is, en als de genade in uw ziel niet gekomen is, dan zal God u niets anders zeggen dan: “Bekeert u, want het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen” (Matth. 3:2). En dan hebt gij nóg een onuitsprekelijk voorrecht, want u zou in de hel kunnen liggen, allang.

Amen.

Gebed:

Heere, leer ons begrijpen de dingen die des Geestes Gods zijn. En doe ons voor U worden wat we zijn van nature. Laat ons aflaten van pogingen om onszelf op te houden. Wat zou dit baten? “Wat ook iemand zij, alrede is zijn naam genoemd”. Waarlijk, voor Uw werk zult Gij zorgen. Want over al wat heerlijk is, is een beschutting. En er zullen telkens ook ogenblikken komen in het leven van hem tot wie Gij kwaamt, waarin van hem gezien wordt Uw trouw, Uw macht, Uw liefde, Uw genade, Uw volharden.

Laat ons dan wat er gepredikt is, en waarvoor we U wensen dankbaar te zijn, overdenken. Laat ons ermee bezig zijn. Laat ons ons terugtrekken, en laat ons ons geven aan de overdenking van de dingen van Uw Rijk. Niet alleen zijn deze dingen schoon, maar ze zijn ook onmisbaar, *onmisbaar*. Wat is een mens die deze dingen niet verstaat? Wat het gewone leven betreft, zit hij al dikwijls zonder raad en zonder kracht, laat staan wat het zal wezen als hij eens met de geestelijke dingen te doen moest krijgen.

Ach, doe ons de tijd des levens kostelijk achten, Heere. Waaraan kunnen we onze krachten beter besteden? Maar leer ons dan onze krachten te verachten, en gebruik te maken van Uw schone aanbieding van Uzelf. Want U biedt Zich aan. Gij stelt U tot onze dienst. Gij roept ons: “Komt, komt”. En dat doet U niet slechts enige malen. Wij zouden er spoedig genoeg van krijgen als wij met iemand te maken hadden die maar niet luisteren wilde. Wij zouden hem gemakkelijk kunnen overgeven aan zichzelf. Maar dat doet U niet; Gij volhardt, maar ook alweer niet tot in eeuwigheid, want zoals de boom valt, blijft hij liggen. Doe ons dan acht geven en luisteren.

En zijn wij Uw genade deelachtig geworden, laat ons daarop niet steunen, maar laat ons ons vertrouwen stellen op U. En laat ons dit doen wanneer wij U nodig hebben. Als wij iets nodig hebben, laat ons dan niet naar alle kanten uitzien. Neen, Heere, dat is de weg niet. De weg is dan: de binnenkamer, spreken met U. Zij hebben hun stil gebed, zo zegt Uw Woord, tot U opgezonden. Dit is de weg. Laat ons deze weg bewandelen.

Gedenk ons deze week. Wat ook moge gebeuren, laat ons ons niet laten afbrengen van het ene nodige, maar laat in een tijd van grote moeilijkheid juist dan dat ene nodige grotere waarde voor ons hebben.

Amen.

Gezongen: Psalm 84:5 en 6.

Predikatie over Mattheüs 5:2, uitgesproken door ds. J.P. Paauwe op 2 februari 1955 te Den Haag

Gezongen: Psalm 119:5 en 6.

Gelezen: Mattheüs 5:1-16.

Gebed:

Doe ons door Uw genade, Heere, met eerbied en ontzag naderen tot U. Gij zijt God en niemand meer. Gij zijt een heerlijk God, en wie U kent en vindt, die vindt het leven, en ligt onder Uw goedkeuring; hem loopt alles mee. In de grootste smarten is er nog vrede, blijdschap en sterkte wanneer het hart kan zeggen: “Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde!”

Wat is de wereld, Heere! De wereld ligt in het boze, en ze is ellendig, schuldig, zondig, verwerpelijk. Zodra wij een stap in de richting van de wereld doen, zijn we buiten het pad des rechts, buiten het behoud, buiten de zaligheid. De dichter had het door Uw genade goed gevat:

U zoekt mijn hart; mijn oog blijft op U staren;
Laat mij van 't spoor, in Uw geboôn vervat,
Niet dwalen, HEER'; laat mij niet hulp'loos varen.

Ligt het zo? Waarom zouden we er dan niet doorheen kunnen? We zouden door alles heen kunnen, door de grootste moeilijkheden, zoals dan ook ondervonden is. Is er niet gezegd: “In de grootste smarten blijven onze harten in den HEER' gerust”? En daarbuiten? Angst, ongerustheid, wankelmoedigheid en blootgesteld zijn aan alles – want als U ons tegen zijt, is er ook van U niets te verwachten, en de wereld heeft niets en kan ons niets geven. Gemakkelijk treden er ogenblikken in het leven van de mens op waarin hij zich onverschillig gevoelt tegenover al wat in de wereld is. Maak ons wijs, Heere, tot zaligheid, en doe ons onnozel zijn in het kwade.

Ge hebt ons bewaard, en het is door Uw goede voorzienigheid dat wij hier nog mogen zijn. Geef ons het op te merken, en doe ons er het rechte gebruik van maken, want aan deze samenkomsten komt een einde. En het zou kunnen zijn dat men dan honger zal hebben en dorst, niet naar water en brood, maar naar het Woord des levens, en dat het er dan niet zou zijn. Laat ons onze kostelijke levenstijd gebruiken om te zoeken het heil van onzen onsterfelijke geest.

Gedenk onze zieken, verpleegden, rouwdragenden. Wil de gezinnen gedenken en daartoe het woord der prediking zegenen.

Wil U ontfermen over de volkeren. Wat een rumoer, welk een ellende, Heere! Het houdt niet op, het is niet opgehouden, het zal nooit ophouden. Laat ons dat toch niet verwachten, maar laat ons het van U verwachten, en doe ons, wat er ook gebeurt, ons

lot en leven in Uw hand leggen, en berusten in Uw eeuwig welbehagen. Doe ons aan de ene kant zien dat het onze zonden zijn, en aan de andere kant dat het Uw liefde is. Wil Uw Gemeente onderhouden, uitbreiden, nieuwe genade schenken, verlevendiging des harten, door Uw toezeggingen. Doe haar opstaan, ontwaken. Doe haar vurig van geest zijn.

Amen.

Gezongen: Psalm 25:4 en 5.

Wij hebben, mijn zeer geachte toehoorders, enige malen gesproken over het eerste vers van Mattheüs 5. We zouden vanavond gaarne gedurende enige ogenblikken uw aandacht willen bepalen bij het tweede vers:

“En Zijn mond geopend hebbende, leerde Hij hen”.

Dat de bespreking van wat in deze woorden gevonden wordt, ons moge wezen tot heil, want daartoe wordt het Evangelie verkondigd. Gij zijt in uzelf zonder sterkte en troost, zonder geluk. Geloofd gij het Evangelie, dan is dat in één ondeelbaar ogenblik anders geworden, en ge zijt van de ongelukkigste de gelukkigste mens geworden. Dit behoeft u niet aan te nemen omdat het door een mens wordt gezegd, ofschoon we het u zeggen in Gods Naam! Beproof het, en ge zult het ondervinden. Wat u niet ondervindt, heeft geen betekenis voor u. De Heere Jezus heeft gezegd: “Zo iemand wil Deszelfs wil doen, die zal van deze leer bekennen of zij uit God is, dan of Ik van Mijzelf spreek” (Joh. 7:17). Ik mag met deze woorden met mijn ganse hart verenigd zijn.

“En Zijn mond geopend hebbende”. De prediking van het Evangelie, zeggen onder de mensen en tot de mensen wat Waarheid is, kost veel. Over het algemeen staat men hier niet bij stil. De Heere Jezus heeft Zich deze moeite getroost. Hij heeft het ervoor over gehad. Hij wist hoe onkundig de mensen waren, hoe opstandig, hoe vijandig, en ook dat ze de dingen maar van zich afzetten, niet wilden leren. Toch heeft Hij Zijn mond opengedaan in deze wereld. En Hij heeft méér gedaan; weet u daar iets van? Hij heeft Zichzelf gegeven, geheel gegeven in de meest letterlijke zin van het woord. Hebt u ooit gelezen dat de Heere Jezus lachte? Hij had geen plaats om het hoofd neer te leggen. Hij was van eenvoudige afkomst, en Hij heeft de moeilijkheden daarvan gehad. Met weinig of geen behoeften is Hij door het leven gegaan, en Hij heeft Zijn leven geëindigd in smart, ofschoon niet enkel in smart, ook in blijdschap: “Het is volbracht”, “Vader, in Uw handen beveel Ik Mijn geest”. Hoe moeilijk Hij het ook had, Hij had toch steeds vreugde in God. Kent u deze vreugde, de vreugde in God, en dat onder alle omstandigheden, in voorspoed en in tegenspoed? “Verblijdt u steeds in God”, zo vinden we in de 97e Psalm.

Jezus wist alles. Zijn vak heeft Hij moeten leren bij Zijn vader, maar van de din-

gen van het Koninkrijk Gods wist Hij alles. Zijn vader en moeder hebben Hem hierin niet behoeven te onderwijzen; Hij hen echter wel. “Wist gij niet, dat Ik moet zijn in de dingen Mijns Vaders”, zo heeft Hij gesproken toen Hij nog maar een kind van twaalf jaren was.

Weten wij ook iets? Wij weten niets! Al zou de wereld nog duizenden jaren bestaan, dan zou er toch niemand zijn die iets wist. De wereld komt nooit verder, wáárin ook vorderingen mogen worden gemaakt. Men heeft het nooit geweten. Men zal het ook in de toekomst niet weten, en nu weet men het ook niet.

God heeft ons goed en naar Zijn evenbeeld geschapen, maar wij hebben het eraan gegeven. We hebben de Wet van God overtreden. We zijn tegen Zijn wil ingegaan, en hierdoor hebben we het beeld Gods verloren. Nu zijn we “ellendig en jammerlijk en arm en blind en naakt” (Openb. 3:17). Het is niet uit te spreken hoezeer dit alles zo is. Wij weten dat God bestaat. De atheïst weet het ook, en er is niemand in de wereld die het niet weet. Het atheïsme is ontzettend oppervlakkig, een gruwelijk ding omdat het zo oppervlakkig is. Maar wat God *ís*, dat weten we niet. Dat kan ik u van nature niet zeggen, en u heeft het mij nooit gezegd. U zult het mij ook nooit bekendmaken, tenzij in u plaatsgrijpt hetgeen waarvan de Heere Jezus tot een leraar in Israël eens sprak: “Voorwaar, voorwaar zeg Ik u, tenzij dat iemand wederom geboren wordt, hij kan het Koninkrijk Gods niet zien” (Joh. 3:3).

Dat God gediend moet worden, dat wist men ook in de oudheid, in de vóórchristelijke tijd. Hoe Hij echter gediend moet worden, dat weet men niet. Dat kunnen we elkaar niet bekendmaken. We zijn hier in volslagen duisternis. Daarom zijn er zoveel opinies. Verschil van mening is niet uit God; het komt van ons. Wij weten het niet, en omdat we hoogmoedige mensen zijn, laten we na dit te bekennen. De Heere Jezus wist, en daarom heeft Hij wat kunnen zeggen. Alleen hij die weet, kan iets zeggen. Wie niets weet, dient te zwijgen ten aanzien van de dingen waarvan hij geen wetenschap heeft. Hij dient te zwijgen, want al wat hij zegt, is verfoeilijk. Het is dwaasheid, en het is bestemd om onder te gaan; er zal niets van overblijven. De apostel Paulus schreef: “De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden” (1 Kor. 2:14). Dit is waar. Zo staat er ook geschreven op vele andere plaatsen in het Woord, en we moeten dit als waarheid leren kennen. Dat moet in mijn en in uw hart gegraveerd staan: “De natuurlijke mens begrijpt niet de dingen die des Geestes Gods zijn; want zij zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan, omdat zij geestelijk onderscheiden worden”. Hoe leert hij ze verstaan? Door de natuurlijke mens te worden! Godsdienst bederft nog de karakters van de mensen. Weet u dat? Het bevordert de huichelarij. Godsdienst zonder God heeft geen goede uitwerking. God eerst en dan de godsdienst! God in ons hart, in het Woord, in de hemel, en dan van Hem onderwezen! Als het ons zo niet gaat, dan zijn en blijven wij dwaze mensen, en dient het nergens toe dat er over godsdienst gesproken wordt. De zaak is heel een-

voudig, en er behoeft dan ook niet zoveel over gezegd te worden. “Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u rust geven” (Matth. 11:28). Voldoet men hieraan, dan weet men opeens alles. Wie hieraan niet wenst te gehoorzamen, kan veel “winderige wetenschap” hebben, en deze wetenschap kan hem opblazen en zich doen verhogen, doch dat heeft geen betekenis. Bij zijn dood eindigt het, en dan zouden we het toch juist moeten hebben. In ons sterven, in ons ziek zijn, wanneer we tegenspoed hebben, dan moeten de dingen voor ons en in ons leven. Het is een schoon woord en door ons dikwijls aangehaald: “Op de posten wordt het beproefd”, dat is: als het eropaan komt, dan moet het gezien worden. “Zo gij alleenlijk vertrouwt in een land van vrede, hoe zult gij het dan maken in de verheffing van de Jordaan?”; dat staat in Gods Getuigenis (Jer. 12:5). Let er toch vooral op wie ge zijt als het eropaan komt. Het wordt gemerkt door God wie gij dan zijt. Als het in de grond goed ligt, zal er over u een beschutting zijn, en als het blijkt in de grond niet goed te zijn, dan zult ge voor God geen bestaan hebben.

Jezus wist alles, en nu was Hij gezonden om ons te helpen, om ons te onderwijzen. Ge kunt dat uitgesproken vinden in Jesaja 61, vers 1: “De Geest des Heeren HEEREN is op Mij, omdat de HEERE Mij gezalft heeft om een blijde boodschap te brengen den zachtmoedigen”. Kan het eenvoudiger, schoner worden gezegd, en in zo korte woorden? “...een blijde boodschap te brengen den zachtmoedigen”. Ik versta onder een zachtmoedig mens: een mens die onder alle andere mensen staat. En ik erken geen zachtmoedigheid waar men zich ook maar een span verheft boven zijn naaste. Zulk een zachtmoedigheid verfoei ik, en ik weet dat God ze vervloekt.

Wat heeft Jezus dan voor een boodschap gehad, wat heeft Hij ons gezegd? Alles wat nodig is, en iemand die Zijn leerling geworden is, heeft dan ook al wat hij nodig heeft. Hij hééft niet alleen al wat hij nodig heeft, maar hij wéét dat hij in het bezit ervan gesteld is. Dat is de betekenis van het leerling-zijn van Christus. De Heere Jezus wist dat Hij het verstond, dat Hij was het Licht der wereld, en daarom riep Hij de mensen tot Zich en heeft Hij dit gedaan gedurende Zijn ganse omwandeling op aarde. Wie dat Licht mag aanschouwen, en wie zich erin stelt, hem geldt het woord van de apostel: “Want gij waart eertijds duisternis, maar nu zijt gij licht in den Heere” (Ef. 5:8).

Jezus heeft ons geleerd wat God is. Ik heb u al gezegd: ofschoon de ganse wereld, dus wij allen, gelooft dat God bestaat, nochtans is er in de wereld niemand die van nature weet wat Hij is. De Heere Jezus heeft het ons geleerd. Wat hebben wij dan van de Heere Jezus geleerd? Dat Hij een Toevlucht is! Vraag eens aan een kind dat zich in gevaar bevindt, wat een toevlucht is. Zijn toevlucht is zijn moeder. Wat is de toevlucht van de kuikens, wanneer ze een monster zien? De opgerichte, klappende vleugels van de hen. Zó is God een Toevlucht. Als men geen raad meer weet – zover moet het dan helaas komen, omdat een mens in de wereld vastzit, en in zo vele andere dingen – als een mens geen toevlucht meer heeft buiten God, dan is God een Toevlucht. Dat heeft de Heere Jezus geleerd, bijvoorbeeld in de gelijkenis van de verloren zoon,

en op vele andere plaatsen. Zie maar, wat u ervan weet: “God is ons een Toevlucht” (Ps. 46:2).

Hij heeft ons geleerd wat *wij* zijn, ons gezegd dat er onverstand uit ons hart komt. Dat geloven wij niet, nietwaar? Wat zijn wij een mensen van verstand! Christus heeft gezegd dat er onverstand uit ons hart komt. En als een mens zichzelf heeft leren kennen als een dwaas zonder enig verstand in betrekking tot God en Goddelijke zaken, en hij heeft tegelijkertijd God leren kennen, Hem Die de wijsheid Gods is, dan is het alles voor die mens gewonnen. Want wat doet hij? Hij verloochent zichzelf, hij grijpt God aan. En als een mens God heeft aangegrepen, dan is hij in het bezit van alles gesteld, al wat hij nodig heeft voor de tijd, en al wat hij nodig heeft voor de eeuwigheid, voor het lichaam en voor de ziel, alles, want: “Christus is alles en in allen” (Kol. 3:11). Men hoeft nooit iets te doen. Gaat u maar gerust, als u kunt, met gekruiste armen neerzitten, en wacht maar op God, en zie maar naar Hem uit, en volg Hem maar in iedere weg, oefen geen kritiek op Hem uit, maar rechtvaardig Hem en volg Hem, en u zult ondervinden dat alles goed is, niet dat alles goed uitkomt, maar dat alles goed *is*. Als het op het moment dat we hier zitten niet goed is, dan hebben we nog wel kans dat het goed zal worden, maar we hebben ook kans dat het nooit goed zal worden. Nú moet het goed zijn, en als er eens zware tijden in aantocht waren, dan zou het *tóch* goed moeten zijn. Dat is de vrede waarvan zo dikwijls in de Bijbel gesproken wordt. “De vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uw harten en uw zinnen bewaren in Christus Jezus” (Filipp. 4:7).

De Heere Jezus heeft ons geleerd wat de Wet is. De wetgeleerden brachten het niet verder dan tot de letter van de Wet, maar als we niet verder dan de letter van de Wet komen, hebben we geen vrede. Want dan moet er altijd iets gedaan worden, dan staat er altijd iemand achter ons met een stok, dan houdt de drijver niet op, en we sterven ten slotte nog met veel schuld en met veel zonden. Christus heeft de geest van de Wet blootgelegd, en als we de geest van de Wet leren kennen – de Bergrede dus –, dan houden we het niet meer bij onszelf uit, dan keren we ons van onszelf af, en we nemen de toevlucht tot de Heere Jezus Christus, en we doen een vaste greep aan Hem. “Of hij moest Mijn sterkte aangrijpen, hij zal vrede met Mij maken; vrede zal hij met Mij maken” (Jes. 27: 5). Dat is het geloof.

De Heere Jezus heeft ons geleerd wat het Evangelie is. Het Evangelie stelt geen enkele eis. Het heeft alleen beloften, rijke beloften. Het heeft beloften voor het tegenwoordige, het heeft beloften voor de toekomstige tijd, het heeft beloften voor het lichaam en voor de ziel. In het Evangelie is in alles voorzien. Er zijn maar weinig mensen die het Evangelie geloven. Er wordt wel geschermd met het woord “Evangelie”, maar zij die er het meest mee schermen, weten er doorgaans het minste van. Het brengt geen blijdschap, geen rust en geen vrede, en wat heeft men er dan aan? Het is dan een “reuk des doods ten dode” (2 Kor. 2:16). Het Evangelie heeft enkel beloften, en als iemand het Evangelie gelooft, dan zijn alle beloften voor hem. En wat betekent

dat? Het wil zeggen dat hij op de beloften mag pleiten. Met Christus vóór zich, met Christus in zich, mag hij pleiten op de beloften, en hij mag en moet dan geloven dat alle beloften zullen worden vervuld. Hij moet dat geloven, want het zijn beloften Gods, die in Christus Jezus zijn “ja” en in Hem “amen” (2 Kor. 1:20).

De Heere Jezus heeft ons geleerd hoe ontzaglijk ernstig het leven is. Een mens wordt onrustig gemaakt door zonden die hij bedreven heeft, omdat zijn consciëntie hem waarschuwt. Maar nu een vraag: wanneer zijt ge er onrustig over geworden dat ge niet geloofd hebt, dat ge Christus verworpen hebt, en de gehele Drie-eenheid in Hem, en daarmee uw zaligheid? Het ongeloof is een grote zonde, groter dan welke zonde ook. “Wat baat het een mens, zo hij de gehele wereld gewint, en lijdt schade zijner ziel? Of wat zal een mens geven tot lossing van zijn ziel?” (Matth. 16:26).

Om nu niet méér te noemen, Christus heeft geleerd wat de inhoud van de Bijbel is. “Onderzoekt de Schriften”, zo heeft Hij gezegd, “want gij meent in dezelve het eeuwige leven te hebben, en die zijn het, die van Mij getuigen” (Joh. 5:39). De mensen tot wie Christus sprak, hadden een mening. Misschien u ook. In ieder geval heeft de ganse wereld een mening. Dit heeft geen betekenis. Werp uw meningen maar van u; ze bevatten de leugen en niet anders dan de leugen. We moeten geen mening hebben. We moeten een overtuiging hebben. We moeten nimmer rusten voordat we een overtuiging deelachtig zijn geworden. Een overtuiging is iets waarmee we alleen kunnen staan in de gehele wereld. Wie niet in de wereld alleen kan staan, die heeft nog geen overtuiging. Die heeft alleen maar een mening, en u weet hoe het afloopt met de mensen die een mening hebben. “Ik meende waarlijk bij mijzelfen dat ik tegen den Naam van Jezus van Nazareth vele wederpartijdige dingen moest doen” (Hand. 26:9). Dat is een woord van Paulus. Als Paulus op de weg naar Damaskus niet neergeslagen was, en door Christus weer opgericht, dan zou hij met zijn mening te gronde gegaan zijn voor eeuwig, na zich schuldig gemaakt te hebben aan vele zonden, aan moord en doodslag en aan lastering.

“En Zijn mond geopend hebbende, leerde Hij hen”. Wie waren dat? “Wel”, zegt ge, “dat was de schare; dat waren Zijn discipelen!” Begeerden al deze mensen te leren van Christus? Dat was zeker niet het geval. Er waren mensen onder die óók eens wilden luisteren. Er waren mensen onder die eigenlijk spotten met wat hun werd geleerd door de voorgangers, en die eens wilden horen wat Jezus van Nazareth te zeggen had. Er waren mensen onder die wat wilden te weten komen. Er waren mensen onder van goede wil; misschien hadden ze al het een en ander van de Heere Jezus gehoord, en waren ze nu van plan, niet alleen om nog meer van de Heere Jezus te horen, maar te doen hetgeen Hij hun zou zeggen. Deze mensen echter verstonden de strekking van de woorden van Christus nog niet. Dat gebeurt zo dikwijls. Men komt, men is verheugd, en men zegt: “Ja, dat is het”, maar men weet nog niet wat het onderwijs betekent – zoals ik zeg: men weet de strekking er nog niet van – en als men daar nu iets van begint te merken, dan trekt men zich terug, zoals u dat vinden kunt in Johannes 6.

Wat is dan de strekking van het Goddelijk onderwijs? Sterven aan alles, en niets meer hebben dan God. “Wien heb ik nevens U in den hemel? Nevens U lust mij ook niets op de aarde!” (Ps. 73:25). Er waren mensen die zich voorgenomen hadden om zich bij Jezus te voegen. Of ze het gedaan hebben? Meestal komt er van een dergelijk voornemen niet veel. Er waren ook nog mensen die een schuldeiser hadden, die uit benauwdheid des harten waarlijk behoefte hadden aan God.

Wat zijn wij? Zijn wij discipelen van de Heere Jezus? Het zou kunnen zijn dat u wilde antwoorden: “Ja, dat wens ik te zijn”. Wees voorzichtig! Een discipel van Christus moet men gemaakt zijn. Hoe wordt men een discipel van Christus gemaakt? Als de Heilige Geest ons, die goed en naar Gods evenbeeld geschapen zijn, ervan overtuigt dat we verloren liggen in Adam met al het onze, en de Heere Jezus Christus Zich openbaart, dan zitten we aan de voeten van Jezus. We worden tot Hem gebracht, we worden tot Hem getrokken, en gezeten zijnde aan de voeten van de Heere Jezus, vragen wij: “Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?” Dan is het begonnen.

Wie de Heere Jezus Christus tot een leermeester heeft, weet, evenals Hij, alle dingen. “Gij hebt niet van node”, zegt Johannes, “dat iemand u lere” (1 Joh. 2:27). Hij weet dat hij zich bevindt in de weg des levens, ook al wordt hij daarover dikwijls bestreden. Hij weet dat wat hij gelooft, de Waarheid is, dat hij de Waarheid zou kunnen verdedigen tegenover een gehele wereld. Trouwens, die wereld betekent niets, geloof dat maar! Ze moge geleerd zijn, ze moge sterk zijn, grote legers hebben, enzovoort, de wereld betekent niets.

Wie Christus tot leermeester heeft, gezeten is aan Zijn voeten, zal altijd een antwoord hebben op vragen die het geestelijke leven betreffen. “Hij laat in tijd van nood hen niet verlegen” (Ps. 37:20 ber.). Het is ook een belofte: “Gij zijt het niet, die spreekt, maar het is de Geest uws Vaders, Die in u spreekt” (Matth. 10:20). Christus zal voor hem zorgen. “De HEERE zal Zijn volk niet begeven, en Hij zal Zijn erve niet verlaten” (Ps. 94:14). En de band tussen Christus en hem zal nooit worden weggenomen. De band tussen Christus en de gelovige is een band die al in de eeuwigheid is gelegd, en die tot in eeuwigheid zal blijven.

Zijt u een discipel van Jezus? Wanneer u het niet weet en wanneer u ook in grote twijfel zijt over uw aandeel in de genade, vlucht dan tot Jezus. Hij geeft het onderrecht. Hij doet het nog door Zijn Woord en Geest. Gij kunt bij Hem terecht. U zult het ondervinden, als het er u werkelijk om gaat, dat in Hem alle schatten van wijsheid en van kennis verborgen zijn (Kol. 2:3), niet voor Hemzelf, maar voor u en voor mij en voor ieder mens die van Hem gebruik wenst te maken. Doe dat nu in het geloof, kom tot Hem in het geloof, kom tot Hem met blijdschap, kom tot Hem met verzekerdheid des harten.

Christus is aan 's Vaders rechterhand gezeten, ook niet voor Zichzelf, maar voor ons. Maak gebruik van Hem. Maak veel gebruik van Hem, en mag u dit doen, dan zult u de betekenis leren kennen van een woord als dit: “Zo wie gedronken zal hebben van

het water dat Ik hem geven zal, dien zal in eeuwigheid niet dorsten; maar het water dat Ik hem zal geven, zal in hem worden een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven” (Joh. 4:14).

Amen.

Gebed:

Het is aan U te danken, Heere, dat deze dingen nog kunnen en mogen gezegd worden. Waar ze dan ook vanavond hier gehoord zijn geworden, laat ze geen wanhoop, maar hoop verwekken. Aan de gelovige omhelzing ervan is ons alles gelegen, Heere. Ze zijn waar, maar eerst dan wanneer we ze voor waarachtig houden, genieten we het profijt, ondervinden we dat ze waar zijn, en zijn we in staat om U enig loflied te zingen, te zingen:

's HEEREN goedheid kent geen palen.
God is recht, dus zal Hij door
onderwijzing hen die dwalen,
brengen in het rechte spoor.

Leer ons toch goed van U denken, Heere. Gij zijt goed en Gij zijt waard dat we goed van U denken. Leer ons ook goed van U spreken, in welke omstandigheden we ons ook bevinden. Job was in zeer droevige omstandigheden, maar toch sprak hij goed van U: “Zo Hij mij doodde, zou ik niet op Hem hopen?” Heere, leer ons het waarachtige leven kennen. Het is voor de natuur een zo grote verborgenheid, dat er geen denken aan is dat zij ons hier iets van zou kunnen leren. Maar wat bij ons onmogelijk is, dat is niet onmogelijk bij U. Laat ons het dan bij U zien, bij U zoeken, en van U verwachten, niet eens, maar ontelbare malen, iedere dag, elke nacht. En zo zoudt Gij worden verheerlijkt, zou er iets in onze zielen komen van dingen die vast zijn en bestendig, en zouden we ook in staat zijn om onze naaste te onthalen niet op een verhaal van woorden, maar op enige woorden van Waarheid en gezond verstand.

Gedenk ons nu we vanhier gaan, wil ons geleiden en beveiligen. Treed niet in het gericht met ons. Vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren, en laat ons het door U laten goedmaken.

Amen.

Gezongen: Psalm 107:21 en 22.

Fragment van een predikatie, uitgesproken door ds. J.P. Paauwe op 15 juli 1928 te Den Haag

In de afgelopen week was ik voor een paar dagen heel ver van hier verwijderd. Terwijl ik mij op een boot bevond, poogde een jongeman (later bleek dat hij 24 jaar was) met mij een gesprek over de eeuwige dingen aan te knopen.

Ik vroeg hem waarom hij over deze dingen sprak, waarop zijn antwoord was: “Omdat er niets is dat meer belangrijk is, en omdat in Christus alles gevonden wordt”. Hierop vroeg ik hem: “Wat heeft men dan als men die weg inslaat?” Hij antwoordde: “Vrede”. Ik vroeg hem daarop: “Wat dacht u dan dat de weg tot de vrede was?” Zijn antwoord luidde: “Het geloof in Christus”.

Daarop was mijn vraag: “Wat moet men doen om te geloven? Moet men tot Christus gaan om te geloven? Bent u tot Hem gegaan? Of is Hij tot u gekomen?” Hierop liet hij volgen: “Christus is tot mij gekomen”.

Eindelijk vroeg ik hem: “Wat zijn dat voor mensen die dat zo ondervinden?” Zijn antwoord was: “Dat zijn mensen die zeggen: ‘Wee mij, want ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben’. Zondaren zijn het. Wanneer een mens zijn zonden niet gevoelt, helpt hij zichzelf en heeft hij Christus niet nodig. Als hij ze gevoelt en werkelijk zondaar voor God geworden is, heeft hij Christus nodig.” Hierop stak ik hem de hand toe, en zei tot hem: “Deze dingen weet ik ook”, waarop hem de tranen in de ogen kwamen. Ik keek hem in de heldere, stralende ogen, en dacht: jongen, wat zijt ge reeds vroeg gelukkig.

Dikwijls had ik ernaar verlangd te weten hoe het nu toch in den vreemde was, en zie, daar liet God mij er een ontmoeten zonder dat ik er in het minst aan dacht.

Gebed van Johannes Calvijn

Daar Gij U verwaardigd hebt zo vol genade tot ons te komen, almachtige God, zo geef ons dat ook wij ernaar staan tot U te komen en door een sterke en heilige band met U verbonden te worden. Laat ons vasthouden aan de rechte wijze, om U te dienen zó als Gij ons in Uw Woord bevolen hebt. Dan kunnen wij er verzekerd van zijn, dat Gij ons steeds meer van Uw genadegaven schenkt, totdat Ge ons de volheid Uwer genadegaven zult schenken: Uw heerlijk Koninkrijk, door Christus onze Heere. Amen.